

ב"ד. ש"ט ויצא, יו"ד בסלו ה'תשמ"ז*

פדה בשלום נפשי מקרב לי כי ברבים היו עמדין, וידוע, דנוסף לפשיות העניין שפסק זה אמר דוד בונגע להפדי' שלו, שהקב"ה פדה אותו מהמלחמות שבאו עליו, מרומו בפסק זה גם הפדי' של כמה צדיקים¹, ומכ"ש הפדי' של צדיקים שאמרו פסק זה בעת שנpedo. ולהעיר², שבכל ג' הгалות דרכותינו נשיאנו — גאולת אדמוני' הרקן ב"ט כסלו, גאולת אדמוני' האמצעי ביו"ד כסלו, וגאולת כ"ק מוי"ח אדמוני' ביב' תמוז — אמרו בעלי הgalות פסק זה ביום שנגאלו. בונגע לغالות אדמוני' הרקן ב"ט כסלו ידוע מ"ש אדמוני' הרקן באגדות הקדש שלו, כשקריתם בס' תהלים בפסק פדה בשלום נפשי כו' יצאת בשלום מה' שלום. בונגע לغالות אדמוני' האמצעי ביו"ד כסלו, ידוע³ שכבותינו נשיאנו היו אומרים שיעור תהלים כמו שנחלק למי החדש, וכיון שהפסק פדה בשלום נפשי הוא בשיעור תהלים החדשី דיום העשרי לחודש, הרי שבאים גאולתו (עשיריו בכסלו) אמר פסק זה. ובונגע לغالות כ"ק מוי"ח אדמוני' ביב' תמוז, ידוע⁴ מנהג רבותינו נשיאנו שבזמנים ובמצבים מיוחדים היו מוסיפים לומר השיעור תהלים כמו שנחלק למי השבוע (נוסף על שיעור תהלים החדשី), וכיון שהקביעות דיב' תמוז בשנת תרפ"ז (שנת המאסר והгалלה) הייתה ביום השלישי בשבוע והפסק פדה בשלום נפשי הוא בשיעור תהלים השבועי ביום השלישי בשבוע, מובן, שבעל הгалות דיב' תמוז אמר פסק זה ביום גאולתו.

ולמボא במק"א, שהשיכות גאולת יו"ד כסלו לפסק פדה בשלום נפשי היא (בעניין אחד) עוד יותר מהשיכות גאולת י"ט כסלו ויב' תמוז לפסק זה, דהיינו שפסק זה הוא בשיעור תהלים ביום העשרי לחודש, הרי השיכות דפסק זה להגולה דיו"ד כסלו היא מוגשת בכל שנה ושנה⁵.

* יצא לאור בקובנתרס ט"יו"ד כסלו — תנש"א, "לקראת ט' כסלו, יום ההולדת לדאדמוני' האמצעי (בשנת תקל"ד) ויום הhilולא שלו (בשנת תקפ"ח), יו"ד כסלו, יום הגולה לדאדמוני' האמצעי (בשנת תקפ"ז) .. ים א' פ' וישראל, שנת היינש"א".

(1) תהלים נה, יט.

(2) פרשי' עה"פ. וראה ירושלמי סוטה פ"א ה"ח.

(3) ראה ב"ר פע"ג, ג. מדרש תהילים עה"פ. — הובאו באורה"ת (יחל אור) עה"פ ס"ח (ע' רז).

(4) בהבא להלן ראה ד"ה זה החישל"ח סעיף א' (לקמן ע' קמבר).

(5) נדפסה באגדות קורש שלו סי' לח. ושם.

(6) מכתב כ"ק מוי"ח אדמוני', נדפס בקובץ מכתבים אמורים גודל ערך אמרות תהלים (תהלים אהיל יוסף יצחק ע' 200); אגדות-קדושים שלו ח"ג ע' תעג ואילך.

(7) לקו"ש-חכ"ה שיחה ליו"ד כסלו (ע' 160 ואילך).

(8) משא"כ הרגשות שיכות גאותה י"ט. כסלו להפסק פדה בשלום היא בעיקר בשנת הגולה. הייתה ביום שנכפל בו כי טוב (אגרות הקודש דארה"ז הנ"ל). ועדין בונגע לغالות י"ב תמוז.

ב) והנה ידוע הביאור דבעל הגאולה במאמרו ד"ה זה (שנדפס בספרו שער תשובה⁹), שההדגשה בכתבוב פדה בשלום נפשי היא (נוסף על עניין הפדי, גם באופין הפדי), שהפדי היא בשלום שלא מלחמה כלל וככל¹⁰. וmbaar שם¹¹, שאמיתית עניין השלום הוא שכן לו מנגד כלל. ועי"ד שהי' בימי שלמה, שכל הגויים היו בטלים אליו. ולכארורה הכוונה, ככל זמן שיש לו מנגדים, גם כשבפועל אינם לוחמים עמו (מן שונפל עליהם אימתו ופחדו¹² וכיו"ב), אין זה אמיתית עניין השלום¹³. כי כשיישנו מנגדים יש אפשרות ונחינת מקום למלחמה, ואמיתית עניין השלום הוא (לא רק שבפועל לא ישנה מלחמה, אלא) שכן (גם) אפשרות ונחינת מקום למלחמה.

וזהו עניין השלום הי' בימי שלמה דוקא, שכן נקרא בשם שלמה כי שלום הי' בימי¹⁴, כי כל הגויים נתבטלו לגבי שלמה (מצד עצם גודלו), וכשהמנגד מתבטל (שאוין נחינת מקום שליחום), אז הוא אמיתית עניין השלום. וזהו שאמר הקב"ה לדוד המלך (כשרצה לבנות בית המקדש) לא תבנה בית לשמי כי איש מלחמות אתה¹⁵, הגם שאוין (כשרצתה דוד לבנות ביהמ"ק) הי' במצב של מנוחה, והה הניח לו מסביב מכל אויביו¹⁶, כי המנוחה דוד באה עיי שנצח כל המלחמות, ולא שאוביינו נתבטלו¹⁷. וכיון שבימיו נשארו עדין מנגדים (ויש נחינת מקום שליחמו), אין זה אמיתית העניין דמנוחה ושלום. וזהו פדה בשלום נפשי, דעתין הפדי בשלום הוא שהמנגד מתבטל, כמו שהי' בימי שלמה.

ולממשיך בהאמaro¹⁸, שאמיתית העניין דפדה בשלום נפשי הוא, שאלו שהיו מקודם שונים ומנגדים הם נעשים אהובים. דעתין זה הוא למעלה גם מהשלום שהי' בימי שלמה¹⁹, שהשלום שהי' בימי שלמה הוא שכולם נתבטלו מצד הגילוי

(9) ח"א (שער התפללה) מט, א ואילך.

(10) כ"ה הלשון בשער תשובה שם פ"י"א (נה, ד). וראה לקמן הערת 17.

(11) פ"י"א – נה, ד ואילך.

(12) וראה סה"מ ה'ח'ש"ד ס"ע 106 ביאור עניין זה בהמלחמה רנה"א וננה"ב.

(13) אף שבכללות נקי' גם זה בשם "שלום" – ראה סה"מ ה'ח'ש"ד שם "שלום הבא עיי אימת החרב".

(14) כמ"ש (דברי הימים-II כב, ט) שלמה היה שמו ושלום ושקט אתן על ישראל בימי.

(15) דברי הימים-א כה, ג. וממ"ש "איש מלחמות אתה" [ולא] "עשית מלחמות" וכיו"ב בדברי הימים שם כב, ח] משמע, שוגם עכשווי הוא איש מלחמות.

(16) שמואל-ב ז, א.

(17) ראה סה"מ ה'ח'ש"ד שם (ע' 106; 109), גם כשלוחמים עם האויב ומנצחים אותו – שע"ז הולא מתבטל קחת (ולא רק שאינו לו חם מפני אימה ופחד) – מ"מ, "עדין לא העבירו (את האויב) מכל וככל", ועי"ד הבינו כי בשעת התפללה שנה"ב הוא כישן, שאח"כ יכול להיות חור ונייעור (תניא פ"יג – יט, רע"א). ועפ"ז יומתך מה שנקרה דוד בשם "איש מלחמות" גם לאחריו שה' הניח לו מסביב מכל אויביו, כי גם כשהמנוחה באה עיי נצחון המלחמה יש מקום שהרע ייה' חור ונייעור.

ואולי יש לומר דזהו שמייקם בהאמaro "בלא מלחמה כלל וככל": הלשון "בלא מלחמה בכלל" מדגיש דזהה האויב אינו לוחם כנגדו הוא לא מפני שהוא ירא ומפחד לחותם אלא שנצחו אותו; והלשון "בלא מלחמה בכלל וככל" מדגיש שהאויב נתבטל לגמרי ולא רק שנצחו אותו, שכן אין שייך כלל שתהיי מלחמה.

(18) שם – גו, א.

(19) כמו פורש בהמשך תער"ב שבဟURA הבהאה. ועפ"ז יומתך הלשון בעל הגאולה שם "בדרך שלום .. כמו לע"ל .. וכח"ג hei בימי שלמה".

אור (אבל לא נהפכו לקדושה)²⁰, ואמיתית עניין השלום (שגם המנגד נהפך לקדושה) יהי' לעתיד לבוא, כמ"ש²¹ אז אהפוך אל עמים שפה ברורה גוי לעבדו שכם אחד. ומה שאמר דוד פדה בשלום נפשי [הgem שבימיו לא נתבטלו המנגדים ומכך' של א נהפכו לקדושה, דעתך זה לא هي אפילו בימי שלמה והיה רך לע"ל], מבואר בהמאמר דבעל הגואלה²², שהוא קאי על נפש דוד כמו שהיה לע"ל.

וע"פ הידוע²³ בפירוש מאמר רז"ל²⁴ נפרעין מן האדם מדעתו ושלא מדעתו (עוד"ז בפירוש לשון המשנה²⁵ דין וחשבון),ճאשר אדם אומר פסק דיןו של אדם אחר הוא פוסק בזה גם על עצמו, הרי פסק דיןו של אדרמור' האמצעי במאמו ר'יה פדה בשלום נפשי, דפירוש פדה בשלום נפשי הוא שהמנגד מתבטל (כהשלום שה' בימי שלמה), ויתירה מזו, שהמנגד נהפך לאוהב (כהשלום שהיה לע"ל), הוא פס"ד גם בוגע לעניין פדה בשלום נפשי שבהגואלה שלו – גואלה די"ד כסלו, [ומזה מובן גם בוגע לעניין פדה בשלום נפשי שבהגואלה די"ט כסלו ובהגואלה די"ב תמוז], דעתך השלים שבגואלות אלו הוא שהמנגד מתבטל, ויתירה מזו, שהוא נהפך לאוהב.

ג) **והנה** פירוש הכתוב פדה בשלום נפשי בפשטותו הוא, שדוד אמר זה על הפדי' שלו כמו שהוא בעולם הזה, שפדי' זו היא בשלום. וצריך להבין הקשר והשייכות דהפירוש שבהמאמר דזה שאמר דוד פדה בשלום נפשי קאי על נפש דוד כמו שהיו' לע"ל, עם הפירוש הפשוט שפדי' דוד עכשו הייתה פדי' בשלום. ויש לומר הביאור בזה, ע"פ מ"ש הרמב"ם²⁶ דברשת בלבם מדבר בשני המשיחים, במשיח הראשון שהוא דוד ובמשיח האחרון הוא, לפ"י שככל הענינים שהיו ע"י מלך המשיח זה שדוד נקרא בשם משיח הראשון הוא, התהלהם היה ע"י דוד, משיח הראשון. אלא שהגמר והשלימות (משיח האחרון), התהלהם היה ע"י דוד, משיח הראשון. והפירושים בפסקוק פדה בשלום נפשי, שבפנימיות, גם הפדי' דוד עכשו הייתה פדי' בשלום. היינו שנותבטלו המנגדים (ולא רק שלא להמו עמו) ויתירה מזו שנהפכו לאוהבים. אלא שבדוד ה'י זה בפנימיות ובהעלם, ולע"ל תגללה הפנימיות דפדי' נפש של דוד, שהוא פדי' בשלום.

ועפ"ז יובן עוד יותר גודל העילי דהગואלה די"ד כסלו, מזזה שאומרים עלי' שהיא פדי' בשלום (כלי הוספת הסברה שהיא הינה לפדה בשלום דלע"ל, וכיו"ב), מוכחת, דעתך השלים שבה [שהמנגד מתבטל, ויתירה מזו שנהפך לאוהב] הוא (גם) בגילוי.

(20) ד"ה פדה בשלום תרע"ה (המשך תער"ב ח"ב פ' שעדר – ע' תשס"ט).

(21) צפني ג, ט. – הובא בשער תשובה וכחmarsh תער"ב שם.

(22) שם – נה, ד.

(23) לkul"ש ח"ד ע' 1207 ואילך. ושי'ג.

(24) אבות פ"ג. מט"ז.

(25) שם משנה א.

(26) הל' מלכים פ"יא ה"א.

ד) זהנה ידוע²⁷ דשבת ויום טוב צריכים הכנה ביום שלפנייהם — ערב שבת וערב יום טוב. ובנוגע לנוינו, חג הגאולה יי"ד כסלו — הערב די"ד כסלו [שבו הוא ההכנה ליום הגאולה] הוא יום התשיעי בכסלו, יום ההולדה ויום ההילולא דבעל הגאולה. וה גם שהגאולה די"ד כסלו הייתה בתשנת תקף'ז²⁸, שנה לפניה הסתקות, מ"מ, כיוון שמדובר זכאי²⁹, יש לומר, דזה שיום התשיעי בכסלו זכה להיות יום ההילולא של אדםוי' האמציע הוא לפני שגם לפני זה היה שיר' להה³⁰. ועפ"ז יש לומר, שגודל העילי דיים הגאולה [יי"ד כסלו], שענין פדה בשלום נפשי שבו הוא עד העניין דפדה בשלום נפשי שייה' לעיל, הוא לפני שהערב" שלו הוא יום ההילולא דבעל הגאולה.

ה) **וירובן** זה בהקדים מ"ש בעל הגאולה במאמרו ד"ה להבין עניין הילולא דרשביי³¹, דזה שיום הסתקות הרשב"י נקרא בשם הילולא, הוא, לפני שע"י רשב"י הי' הילוי דעתניות התורה. ומبارך זה בהקדים מארוז'ל³² הא עלמא דאוזלין מינ'י כבי הילולא דמייא, שע"י ירידת הנשמות למטה בעוה"ז, הא עלמא, נעשה בהם העניין דאוזלין, מהלכים. דהנשות כמו שהן למעלה נקי' עומדים כמ"ש³³ חי הו' אלקי ישראל אשר עמדתי לפניו, ובזהר איתאתה³⁴ כל נשמה ונשמה הוה קיימת בדיקנהה קמי מלכא קדישא. וה גם שהנשות כמו שהן למעלה הן תמיד ברצוא ושוב, דעת'ם הם בעליים בעליוי אחר עליוי, מ"מ, כיוון שככל העליות שליהם הם בהגבלה, דגם המדרגות ה hei גבוחות (שבהם היא עליית הנשות) הם ע"פ מאמר קו המדה³⁵, لكن נקי' בשם עומדים. וע"י ירידת הנשות למטה הם נעשים מהלכים, שהעלוי' דהנשות בירידתם למטה היא בבחינת א"ס ובל"ג. וזהו האי עלמא דאוזלין מינ'י, דהנשות כמו שהם מצד עצם הם עומדים, וע"י ירידתם בהאי עלמא, נעשים מהלכים, אוזלין.

והטעם על זה שדוקא ע"י האי עלמא נעשה העניין דאוזלין, הוא, כי האי עלמא כבי הילולא דמייא. וה עניין הוא³⁶, דנסמה וגוף הם דוגמת איש ואשה³⁷. כמו שבאיש ואשה כפושים, בכדי שייה' היהודי דרכו ונוקבא (שהם שני הפכים)

(27) ביצה ב, ב וכפרש"י שם (ד"ה והכינו ור"ה ואין יונ"ט). שר"ע אדרה"ז או"ח הל' יונ"ט סתקין ס"א.

(28) כ"ה מסורת בית הרב (ראה רשות כ"ק מז"ח אדרוי' במובא לס' בר קורש).

(29) תענית כת, א.

(30) ובפרט לפי מארוז'ל שהקב"ה מלאה שנויותיהם של צדיקים מיום ר'יה יא, א.

(31) דפס במאמרי אדרא מג"ע ויקוא ח"ב (ע' טוסו ואילך), שיצא לאור לפני שבת זו (בשנת החשמ"ז — שנת אמרית מאמר זה).

(32) ראה עירובין נד, א (ובగירסת העין יעקב שם).

(33) מלכימ"א יז, א. וראה לקו"ש חכ"ה ע' 147 הערה 53.

(34) הובא בכ"מ ברא"ח בשם הזהר. והוא זהה ח"ג קר, ב. ח"א ז, סע"ב. שם רמז, ב. רlarg, ב. ח"ב צ, ב. ח"א ס, ב.

(35) מאמרי אדרה מג"ע שם סי"ב (ע' תרפק). — עניין קו המדה ראה סה"מ תקס"ה ח"א ע' ב. אורה'ת שלח ס"ע תנג ואילך. ובכך.

(36) בחבא להלן ראה מאמרי אדרה מג"ע שם ס"א (ע' תרטז). שם ס"ד וס"ה (ע' תרעא ואילך). ד"ה להבין עניין הילולא דרשביי תרנ"ד (סה"מ תרנ"ד ע' רס"ד ואילך).

(37) ראה סה"מ תרנ"ג ע' רלה. ושם.

הוא ע"י שנמשך בהם כח הא"ס שלמעלה משניהם³⁸, וכח זה שנמשך בהם מתגלה בעניין ההולדת [דענו ליהולדת דור אחר דור עד אין שיעור הוא לא מצד גדר הנבראים שהם בעלי גבול, אלא מצד כח הא"ס שלמעלה מגדר הנבראים³⁹ שנמשך ע"י נישואין], עד"ז הוא בנסמה וגוף מהם דוגמת איש ואשה, שכדי שיוכל להיות החיבור והיחוד נשמה וגוף שהם שני הפקים הוא ע"י המשכת כח הא"ס. והמשכת כח זה מתגלה בעניין ההולדת, תולדותיהם של צדיקים מעשים טובים⁴⁰, שהעליל ש"י התומ"ץ היא עלי' בבחוי' א"ס ובבל"ג. וזהו האי עלמא דאולין מני' כבי הילולא דמייא, דהטעם על זה שדוקא מני' (האי עלמא) נעשה אולין (מהלכים), הוא, כי האי עלמא כבי הילולא דמייא, שהחיבור והיחוד נשמה הרוחנית עם הגוף הגשמי (האי עלמא) הוא בדוגמה ייחוד חתן וכלה (הילולא, חתונה), שע"ז נמשך כח הא"ס.

ו) והנה ידוע, דכמו שירידת הנשמה למטה היא ירידת לצורך עלי', עד"ז הוא בתומ"ץ, שהכוונה בהירידה לתומ"ץ היא לצורך עלי'. כי ע"י ירידתם למטה והתלבשותם בדברים גשמיים נמשך בהם עצימות כח התומ"ץ. ועפ"ז יש לומר, לעניין הילולא שבקיים התומ"ץ בהאי עלמא דוקא, הוא גם בתומ"ץ עצם. דנוסך לעניין הילולא בהאדם העוסק בתומ"ץ, המשכת כח הא"ס ש"י החיבור והיחוד נשמה וגוף (כניל סעיף ה), גם בתומ"ץ עצם הו"ע הילולא. כי תורה ומצוות הם חכמו ורצוינו של הקב"ה שלמעלה מעולם⁴¹, והחיבור שלהם עם העניינים שבhai עלמא (הדברים הגשמיים שבהם נתלבשו התומ"ץ) הוא חיבור דשני הפקים, וחיבור זה הוא ע"י המשכת עצמות כח התומ"ץ – עד ייחוד חתן וכלה, ע"י המשכת כח הא"ס שלמעלה משניהם ומחבר אותם.

ז) וממשיך בהאמר⁴² עוד פירוש בהאי עלמא דאולין מני', ששבשת פטירתו של אדם, כשהנשמה נפטרת מהגוף ומעולם הזה, דאולין מני', אזי נעשה בה העניין דאולין, שהיא נعشית בבחינת מהלך. דלהבior דלעיל (סעיף ה), זה שהנשמה נعشית מהלך, הוא בהיותה למטה בהאי עלמא. ופירוש דאולין מני' הוא מחמתו ובסיבתו⁴³, דזה שהנשמה בא לבחינת אולין, שהיא נعشית מהלך, הוא מני', מצד העילי שבהאי עלמא שהוא כמו הילולא. ולפירוש השני, העניין דאולין שנעשה בהנשמה (שנעשית מהלך) הוא בעת דאולין מני', כשהיא הולכת ונפטרת מהאי עלמא. ונקודות הביאור בזה (בהתאם)⁴⁴, דהמצאות כמו שהם למטה, הם

(38) ראה גם לקו"ת שה"ש מז, ג.

לקו"ת שה"ש מ, א.

(40) ראה באווכה ד"ה הניל תרנ"ד (סה"מ תרנ"ד שם). עטרת (סה"מ עטרת ע' תיד). סה"מ תרפ"ו ס"ע רכו ואילך.

(41) פרשנ"י ר"פ נת.

(42) אויה"ת שמות פו, סע"ב. ובכ"מ.

(43) ראה גם תניא פ"ד (ח, ב).

(44) סי"ג (ע' תרפוג).

(45) שם ס"יב (ס"ע תרפכ).

(46) בהבא לקמן, ראה שם ס"ט (ס"ע תרעח) ואילך. ד"ה הניל תרנ"ד (סה"מ שם ע' רעא).

במידה והגבלה⁴⁷. וגם התורה שלמטה היא במדידה והגבלה, כמ"ש⁴⁸ ארכוה מארץ מדיה, הינו שיש מדיה להتورה אלא שהמדה היא ארוכה מארץ⁴⁹. ולכן, ההילוך (ענין הבלתי) שנעשה בהנשמה ע"י עסוק החתום"צ שלה בעוה"ז, הוא בהעלם. וגם ההילוך דהנשמה שע"י מצות פרי' ורבי', אף שבענין הહולדה הוא גיליי כח הא"ס, מ"מ, כיון שגילוי כח הא"ס שבזה הוא בוגר לעניין מוגבל (החולת בנים, אלא שהહולדה היא דור אחר דור עד אין שיורו). לכן, גם ע"י קיום מצוה זו, ענין ההילוך הוא בהעלם. ולאחריו שהנשמה ממלאת את שליחותה בהאי עלמא ובא הזמן דازלען מניי, שהיא הולכת (ויצאת) מהגבלה דהאי עלמא, אזי מתגללה לה הפנימיות דחתום"צ שעסקה בעוה"ז, שהפנימיות דחתום"צ הם בלי גבול, ואז נעשה בה העניין דازלען (מהלך) גם בגיליי. וזהו שיום הסתלקות הצדיקים שעסקו בפנימיות התורה נק' ביום הילולא (כמו הילולא דרשבי', ועד"ז הוא בוגר לעם הסתלקות דכל הצדיקים שעסקו בפנימיות התורה), כי ע"י הלימוד והעסק בפנימיות התורה, מתגלית ביום הסתלקות הפנימיות והבלתי, ענין הילולא וההילוך.

ח) **ומבארא** בעל הגאולה במאמר הנ"ל⁵⁰, שבhilola (יחוד דבר ונוקבא) ג' עניינים (בכללות). יהוד דבר ונוקבא למעלה. דעתן דבר ונוקבא הוא גם בהנשמות כמו שהם למעלה קודם יידתם למיטה. דישנם NAMES שבחינות דבר ונשות שבחינות נוקבא. והיהodium דהנשות שבחינות דבר עם הנשות שבחינות נוקבא נק' הילולא. ויהוד דבר ונוקבא למיטה. ובזה עצמו שני עניינים. יהוד דבר ונוקבא כפשותם ויהוד הנשמה עם הגוף [שהם דוגמת איש ואשה]. ענין הג' בהילולא הוא יהוד הנשמה (דבר) עם הגוף (nockba) שיהי' בתקיית המתים. דהילולא זו היא דרגא הבי' נעלית, שאז יהיה' גיליי העצמות.

ולהנה הגilioyi שיהי' בתקיית המתים הוא (כמבואר בכ"מ⁵¹, וגם במאמר הנ"ל), שאז תתגלה המשכת העצמות שע"י קיום המצוות בעולם הזה. והוא ע"ד שנחטא רעליל (סעיף ז) בענין הילולא שבהסתלקות הצדיקים שעסקו בפנימיות התורה, שהוא גilioyi הפנימיות והבלתי גובל דחתום"צ שעסקו בעוה"ז. אלא שעכשו, כדי לקבל את הגilioyi הוא ע"י הסתלקות הנשמה מהגוף, ולע"ל יהיו זה גם בגוף הגשמי (וגם הגilioyi עצמו יהיה' נעלה יותר, שאז יהיה' גilioyi העצמות, כנ"ל).

ריש לומר, דמהטעמים שהענין דהילולא הג' מבואר בהדרוש דיה להבין ענין הילולא דרשבי', הוא, לرمז, שמלת הצדיקים שעיקר עסקם הוא לגלות פנימיות התורה הוא בשני עניינים. שיום הסתלקות שלהם נק' ביום הילולא, לפי שאז מתגלת הפנימיות והבלתי דחתום"צ, כנ"ל בארכוה. וגם, שע"י עבודתם לגלות פנימיות

(47) ראה אנחה"ק ס"ט.

(48) איוב יא, ט.

(49) סה"מ ה'תש"ה ע' 193. וככ"מ.

(50) ע' לרופר ואילך. והוא גם ד"ה הנ"ל עטרית (סה"מ שם ע' תיג). סה"מ לרפ"ו שם ע' רכה.

(51) ראה ג"כ דיה להיע תקיות המתים שנה זו (ה'תשמ"ו) – נדפס לקמן ח"ג ע' רכח ואילך.

התורה, מתגלה [אצלם, ועל ידם מתגלה קצת גם לכל השיעיכים אליו[ם] הבלתי"ג דתומ"ץ גם בהנשמה כמו שהוא מלבשת בגוף הגשמי, וגם בגוף הגשמי עצמו, ע"ד שיהי' בתהה"מ. ויש להוסיף, שהגilioי דשני העניינים, גם עניין ההילולא דהסתלקות, הוא בהנשמה כמו שמלובשת בגוף. אלא שבתחלת, גilioי הבלתי"ג להאדם הוא ע"י שהוא בתנועה דבריטול, שיוצא ממציאותו – ע"ד עניין ההסתלקות, וע"ז, מתגלה אח"כ הבלתי"ג גם בנסיבות דהאדם – ע"ד הגilioי שיהי' בתהה"מ.

(ט) והנה מהן"ל מובן, דבזהילוק הנ"ל (על"י בבחינת א"ס ובלי גבול) שנעשה על ידי קיום התומ"ץ בעולם זה, ג' מדריגות. דבහנשות שעוסקים רק בנגלה תורה, ההילוק הוא בהעלם. כי מצד בחינת החיצונית (נגלה תורה), התומ"ץ הם במידיה והגבלה. וגilioי הבלתי"ג גבול שנמשך ע"י קיום התומ"ץ בעוה"ז יהיו עיקר לע"ל. ובהנשות שעוסקים בפנימיות התורה, גilioי הבלתי"ג גבול דתומ"ץ (עניין ההילוק) הוא גם בעת הסתלקותם, וע"ז בהיותם למטה ע"י תנועת הביטול והיציאה ממציאותם. וע"ז באים אח"כ למדרגה נעלית יותר, גilioי הבלתי"ג גבול דתומ"ץ הוא גם בנסיבות שליהם.

ריש לומר, שע"ז הוא גם בהענין דפדה בשלום נפשי, שיש בו (דוגמת) ג' מדריגות אלה. והענין הוא, דאמתית הענין דפדה בשלום נפשי, שהמנגד מתבטא לגמרי, כמובן לעיל (סעיף ב) מהאמר דעתל הגואלה, והוא ע"י גilioי היחידה⁵². בבחינת חי', כיוון שיש נגדה לעוז⁵³, שכן גilioי שלה אין שול וmbטל למגרי הרצונות זרים דנפש הבהמית, והוא רק שהרצון לאלקות (בחינת חי') מתגבר על הרצונות דנה"ב. וב כדי שיהי' ביטול הרצונות דנה"ב הוא ע"י גilioי היחידה. דהיינו שבחינת היחידה אין נגדה לעוז⁵⁴, בכואה דבבואה לית להו⁵⁵, שכן ע"י גilioי היחידה מתבטא הלעו"ז ממילא.

לזהו שאמתית הענין דפדה בשלום נפשי יהיה בבייאת המשיח דוקא, כי כמו שבאים, ביטול הלעו"ז שבו הוא ע"י גilioי היחידה דוקא, ע"ז הוא בכללות העולם, שדוקא ע"י משיח, שהוא היחידה דכללות ההשתלשות⁵⁶, יהי' ביטול הסט"א לגמרי. אלא שם"מ, כיוון שכלי ה吉利ויים דלע"ל תלויים במשינו ובעודתינו עכשו⁵⁷, גם הענין דביטול הסט"א ע"י גilioי היחידה הכללית שייהי לע"ל, הוא ע"י שהאדם מגלה את היחידה שבו שעי"ז מתבטלים הרצונות זרים דנפשו הבהמית. ובפרט, כשי"י גilioי היחידה שלו הוא פועל גם (במזהה) ביטול הסט"א שבוזלו. וכמו דוד המלך, שע"י

(52) שער תשובה שם ספ"ו (nb, ג) ואילך. וראה בארוכה ד"ה פדה בשלום היתשל"ט ס"ד ואילך (לעיל ע' מא ואילך).

(53) ראה לkur"ת יצא לו, ג. מאמרי אדרהאם"ץ דברים ח"ב ס"ע תקמב ואילך. ובכ"מ.

(54) יבמות קכב, א. וש"ג.

(55) רמי"ז לוח"ג רס, ב (נדפס במק"מ קצ, ב). לקוטי תורה להאריז"ל עה"פ (בראשית ה, nb) ויתהלך חנו. ועוד. וראה אותו"ת נצבים ע' ארענו. סח"מ תלכי"ז ע' טז. תרנ"ה ס"ע יט ואילך. חרץ"ט ע' 207. ועוז. (56) תניא רפל"ז.

עבדותנו פעל שגם עמשי אמר לו שלום שלום לך ושלום לעזריך⁵⁷, וגם אנשי אבשלום התפללו לנצחונו של דוד⁵⁸.

והנה כיוון שעכשינו כל העוניים הם בהגבלה, לכן, גם עניין המס"ג שמצד גילוי היחידה⁵⁹ הוא בוגע לעניין מוגבל. [וע"ד שנתבאר לעיל (סעיף ז') בעניין גילוי כח הא"ס שבહולדה, שה גילוי דאי"ס הוא בעניין מוגבל]. ומהז מהובן, הדגם שגילוי היחידה הכללית דלעיל הוא עלי"י גילוי היחידה עצמוני, מ"מ, גילוי היחידה עצמוני לגביו גילוי היחידה הכללית דלעיל הוא באין ערוץ. ועד"ז הוא בוגע לפדה בשלום נפשי שהיה אצל דוד, כיון שהפדי' בשלום שלו הייתה רק בוגע לכמה אנשים (עמשי, אנשי אבשלום וכו') ולא בכללות העולם (בכללות העולם היו מונדים), לכן, הוא באין ערוץ כלל לגביו הפדי' בשלום דלעיל, שלא יהיו בה הגבלות. והמשכת הפדי' בשלום דלעיל (בלי גבול) עלי"י הפדי' בשלום דוד (שהיא בוגע לעוניים מוגבלים) הוא עלי"ד המשכת עניין ההילוך והבלוי גבול עלי"י קיום התומם⁶⁰ בעזה⁶¹ באלו העוסקים ורק בנגלה תורה. והענין דפדה בשלום נפשי שהגואלה דיו"ד כסלו [ועד"ז בהגואלה דיב"ט כסלו ודיב"ב תמו], כיון שהגואלה היא בוגע לפנימיות התורה, היחידה דתורה⁶², לכן, הענין דפדה בשלום נפשי שהגואלה זו, אין בו מדידות והגבבות, והוא בוגע לכל העוניים.

וזהו שיום התשיעי בכסלו, יום ההילולא, הוא הערב דיום הגואלה⁶³, כי עלי"י שה גילוי דפדה בשלום נפשי הי' לאחרי קידמת העבודה דהילולא של בעל הגואלה, עניין הביטול (שבdomה להסתלקות), המשיק גילוי זה (ה גילוי דפדה בשלום נפשי שלמעלה ממדיודה והגבלה) גם בחמציאות דכל השיכים אליו. לכן, כדי לקבל גילוי זה, אין צורך להיות הכנה דביטול ויציאה מהמציאות, ואין הדבר תלוי אלא ברצון, וביכולתו של כל אחד (גם לפני שיצא ממצבו) לפדות את עצמו באופן דפדה בשלום נפשי, שלום בתכלית השלימות, ועי"ז לפדות גם את כל העולם, בגואלה האמיתית והשלימה עלי"י משיח צדקנו, במהרה בימינו ממש ובגעלא דיין ממש.

⁵⁷ דברי הימים-א יב, ייח. – הובא בשערוי תשובה שם פ"ייא – נג, א (ושם, שזהו ע"ש שהשונה נהפך לאורה).

⁵⁸ ירושלמי סוטה פ"א ה"ח.

⁵⁹ ראה ד"ה ושבתי בשלום היתשל"ח סי"ב, ובהערה 97 שם (לעיל ריש ע' כו).

⁶⁰ ראה בארכיה קונטרא עניינה של תורה החסירות סעיף ג'.

⁶¹ ולהעיר, שבשורות הגואלה דיו"ד כסלו באה בט' כסלו (מסורת בכית הרב, הובאה בהוספה לס' כד קדש ע' 22 בהערה).